

CẦN CHÚ TRỌNG HƠN NỮA ĐẾN DU LỊCH NỘI ĐỊA

TS. NGUYỄN VĂN LƯU

PHÁT BIỂU TẠI DIỄN ĐÀN DU LỊCH NỘI ĐỊA TOÀN QUỐC NĂM 2021 (TỔ CHỨC TẠI NINH BÌNH NGÀY 15/4/2021), BỘ TRƯỞNG BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH NGUYỄN VĂN HÙNG NHẤN MẠNH: "...XÁC ĐỊNH DU LỊCH NỘI ĐỊA LÀ CỨU CẤP, LÀM NÓNG LẠI THỊ TRƯỜNG DU LỊCH ĐANG BỊ ẢNH HƯỞNG NGHIÊM TRỌNG BỞI ĐẠI DỊCH COVID-19...". TỪ GỢI Ý ẤY TRONG BỐI CẢNH TRẠNG THÁI BÌNH THƯỜNG MỚI "THỜI COVID-19", THIẾT NGHĨ CHÚNG TA CẦN BÀN KỸ THÊM VỀ VIỆC CHÚ TRỌNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH NỘI ĐỊA.

Vai trò quan trọng của du lịch nội địa

Thông thường, một đất nước đang phát triển bao giờ cũng chú trọng thu hút khách du lịch quốc tế để có được nguồn ngoại tệ phục vụ sự phát triển kinh tế - xã hội; đồng thời để quảng bá hình ảnh đất nước và con người ra ngoài biên giới quốc gia. Tuy nhiên, đất nước nào cũng vậy, đều phải rất chú ý đến phát triển du lịch nội địa vì vai trò nhiều mặt, không kém phần quan trọng của nó.

Du lịch nội địa phát triển sẽ củng cố sức khỏe cho nhân dân và góp phần làm tăng năng suất lao động xã hội. Du lịch nội địa giúp sử dụng cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch hợp lý và hiệu quả hơn, nhất là trong mùa thấp điểm của du lịch quốc tế. Theo cách đó vừa có tác động thúc đẩy sự phát triển của du lịch nội địa, vừa tận dụng cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch đã có, đảm bảo du lịch của đất nước phát triển bền vững.

Du lịch nội địa còn có ý nghĩa xã hội quan trọng, góp phần tạo việc làm cho xã hội, người dân có thu nhập, xóa được đói, giảm được nghèo và từng bước vươn lên khá giả. Vai trò xã hội của du lịch nội địa ngày càng có ý nghĩa sâu sắc, nhất là trong những thời kỳ khủng hoảng, mà hiện nay là khủng hoảng đại dịch COVID-19. Phát triển du lịch nội địa vì thế góp phần củng cố an sinh xã hội.

Du lịch nội địa giúp con người được thay đổi môi trường, có ấn tượng và cảm xúc mới, thỏa mãn trí tò mò, mở mang kiến thức, góp phần hình

thành phương hướng sống đúng đắn với những mơ ước sáng tạo cho tương lai... Du lịch nội địa còn góp phần giáo dục lòng yêu quê hương, đất nước, giữ gìn và nâng cao truyền thống dân tộc. Thông qua các chuyến du lịch, du khách tận hưởng cảnh đẹp, tìm hiểu thêm lịch sử và văn hóa dân tộc mỗi vùng miền, qua đó thêm yêu quê hương, đất nước mình...

Thị trường du lịch nội địa nhiều tiềm năng với gần 100 triệu dân, đời sống vật chất và tinh thần ngày càng được nâng cao, sự phát triển liên tục của kinh tế - xã hội. Mặt khác, du lịch nội địa có thể tiết giảm được nguồn ngoại tệ chảy ra nước ngoài từ những chuyến du lịch ra nước ngoài của người Việt Nam. Vì vậy, phát triển du lịch nội địa không thể xem nhẹ, nhất là trong trạng thái bình thường mới thời COVID-19.

Quan tâm hơn đến thị trường khách du lịch nội địa là biện pháp vượt qua thách thức hiện tại và cũng là chiến lược dài hạn để phát triển du lịch. Bài học từ thành công của Chương trình kích cầu năm 2009 mang tên "Ấn tượng Việt Nam" là một minh chứng rõ nét. Bất chấp những khó khăn do tác động của khủng hoảng tài chính toàn cầu gây ra,

lượng khách nội địa đã sử dụng dịch vụ tại các khách sạn, khu du lịch cao cấp từ 3 đến 5 sao trong năm 2009 vẫn tăng cao, góp phần tăng thu nhập du lịch cả nước, bù lại cho lượng khách quốc tế giảm 10%. Bên cạnh đó, Chương trình còn thành công khi giúp các doanh nghiệp lữ hành, khách sạn, dịch vụ liên kết chặt chẽ với nhau hơn, chung tay xây dựng các tour, cùng chia sẻ quyền lợi vì lợi ích quốc gia. Bài học của hai lần kích cầu du

Trên phố đi bộ Bùi Viện, Thành phố Hồ Chí Minh. Ảnh: Võ Văn Hoàng

Bài tuyên truyền thực hiện Nghị quyết 84/NQ-CP ngày 29/5/2020 của Chính phủ

→ lịch trong đại dịch COVID-19 cũng chỉ ra như vậy và ai cũng đồng tình với “hiệu triệu”: “Người Việt Nam đi du lịch Việt Nam”, “Du lịch Việt Nam an toàn, hấp dẫn”.

Trong hai thập kỷ vừa qua, du lịch nội địa đã có bước phát triển rõ rệt và đạt được những kết quả quan trọng, rất đáng khích lệ. Tốc độ tăng trưởng khách du lịch nội địa đạt 11,8%/năm. Năm 2019, số lượng khách du lịch nội địa đạt 85 triệu lượt, tăng 7,3 lần so với năm 2001. Nguồn thu từ du lịch nội địa 5 năm gần đây ngày một tăng: Theo số liệu của Tổng cục Du lịch năm 2015, tổng thu từ du lịch nội địa đạt 158 nghìn tỷ đồng, năm 2019 đạt 334 nghìn tỷ đồng, chiếm 44,2% tổng thu du lịch cả nước. Tuy khách du lịch nội địa chỉ tập trung trong mùa lễ hội, trong vài tháng hè, trong 2 ngày cuối tuần nhưng vẫn đảm bảo duy trì hoạt động của các cơ sở lưu trú ở mọi thứ hạng. Du lịch nội địa sẽ tiếp tục phát triển cùng với đà tăng trưởng của nền kinh tế dẫn đến thu nhập của người dân được cải thiện rõ rệt. Ở đâu du lịch nội địa phát triển, ở đó bộ mặt đô thị, nông thôn thay đổi rõ nét theo hướng tích cực, cơ cấu kinh tế thay đổi theo hướng tăng tỷ trọng dịch vụ, tạo sinh kế bền vững cho cộng đồng dân cư, nếp sống văn minh đô thị, nông thôn được hình thành và phát triển.

Có thể thấy, nhận thức về du lịch nội địa và mong muốn du lịch trong nước của người dân đang tăng lên do công tác tuyên truyền, quảng bá về du lịch nội địa ngày càng được đẩy mạnh. Thị trường khách du lịch nội địa đang được mở rộng, gồm cả cư dân thành thị và người dân nông thôn. Nếu chỉ tính theo lượng khách thì du lịch nội địa là phân khúc thị trường chủ yếu của Du lịch Việt Nam. Du khách trẻ tuổi với sự năng động, thích mạo hiểm và khám phá, ngày càng đóng một vai trò quan trọng trong phát hiện những điểm đến mới, đặt biệt ở những vùng sâu, vùng xa của đất nước. Sự tiếp cận điểm đến du lịch thuận lợi hơn do hạ tầng, phương tiện và điều hành giao thông được cải thiện, chi phí giao thông, nhất là các chuyến bay nội địa giá rẻ... đã góp phần thúc đẩy việc đi lại của người dân.

Để phát huy lợi ích nhiều mặt của du lịch nội địa và tranh thủ cơ hội do xu hướng phát triển của du lịch nội địa mang lại, Nghị quyết 08-NQ/TW ngày 16/1/2017 về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn xác định: “Phát triển đồng thời cả du lịch quốc tế và du lịch nội địa; tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân và du khách quốc tế tham quan, tìm hiểu, khám phá cảnh quan, di sản thiên nhiên và văn hóa của đất nước; tôn trọng và đối xử bình đẳng đối với khách du lịch từ tất cả các thị trường”. Quan điểm này nhất quán và xuyên suốt trong phát triển du lịch Việt Nam và khẳng định tập trung phát triển du lịch nội địa là định hướng lớn của Du lịch Việt Nam, cả trong bối cảnh đại dịch COVID-19 và lâu dài. Phát triển du lịch nội địa bền vững, có trách nhiệm đảm bảo cả mục tiêu kinh tế, mục tiêu xã hội và mục tiêu bảo vệ môi trường; khai thác bản sắc văn hóa của mỗi địa phương, từng vùng miền và cả nước là phương châm xuyên suốt. Du lịch văn hóa và du lịch sinh thái tự nhiên là hai loại hình du lịch nội địa chủ đạo cả ở thành thị và nông thôn. Du

lịch cộng đồng, du lịch ở nhà dân cần được coi là mô hình quan trọng trong phát triển du lịch nội địa. Cần tạo điều kiện cho người dân du lịch để nâng cao nhận thức và kiến thức về lịch sử, văn hóa, truyền thống, môi trường..., góp phần nâng cao, cải thiện chất lượng cuộc sống và tăng cường hiểu biết lẫn nhau trong một địa phương, trong một vùng và giữa các vùng miền. Mặt khác rất cần tạo điều kiện cho người dân làm du lịch với các mô hình thích hợp để đảm bảo sinh kế bền vững, dưới sự hướng dẫn, quản lý của Nhà nước, sự tham gia của doanh nghiệp. Đây là hai đòn bẩy tác động đến cả cầu và cung du lịch nội địa, cần tiến hành song song và đồng bộ để thúc đẩy du lịch nội địa phát triển vì lợi ích nhiều mặt.

10 giải pháp thúc đẩy phát triển du lịch nội địa

Muốn thay đổi căn bản được diện mạo của du lịch nội địa, thích ứng với trạng thái bình thường mới sau các đợt sóng COVID-19, dưới tác động của cách mạng công nghiệp 4.0 và hội nhập quốc tế sâu và toàn diện, góp phần cùng cả nước xây dựng đô thị văn minh, xây dựng nông thôn mới, thực hiện 17 Mục tiêu thiên nhiên kỷ và xóa đói giảm nghèo theo chuẩn mới, thời gian tới cần huy động và phát huy, sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực, dưới sự chỉ đạo thống nhất của Chính phủ trong mối quan hệ liên ngành, địa phương để thực hiện thành công mục tiêu phát triển Du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn.

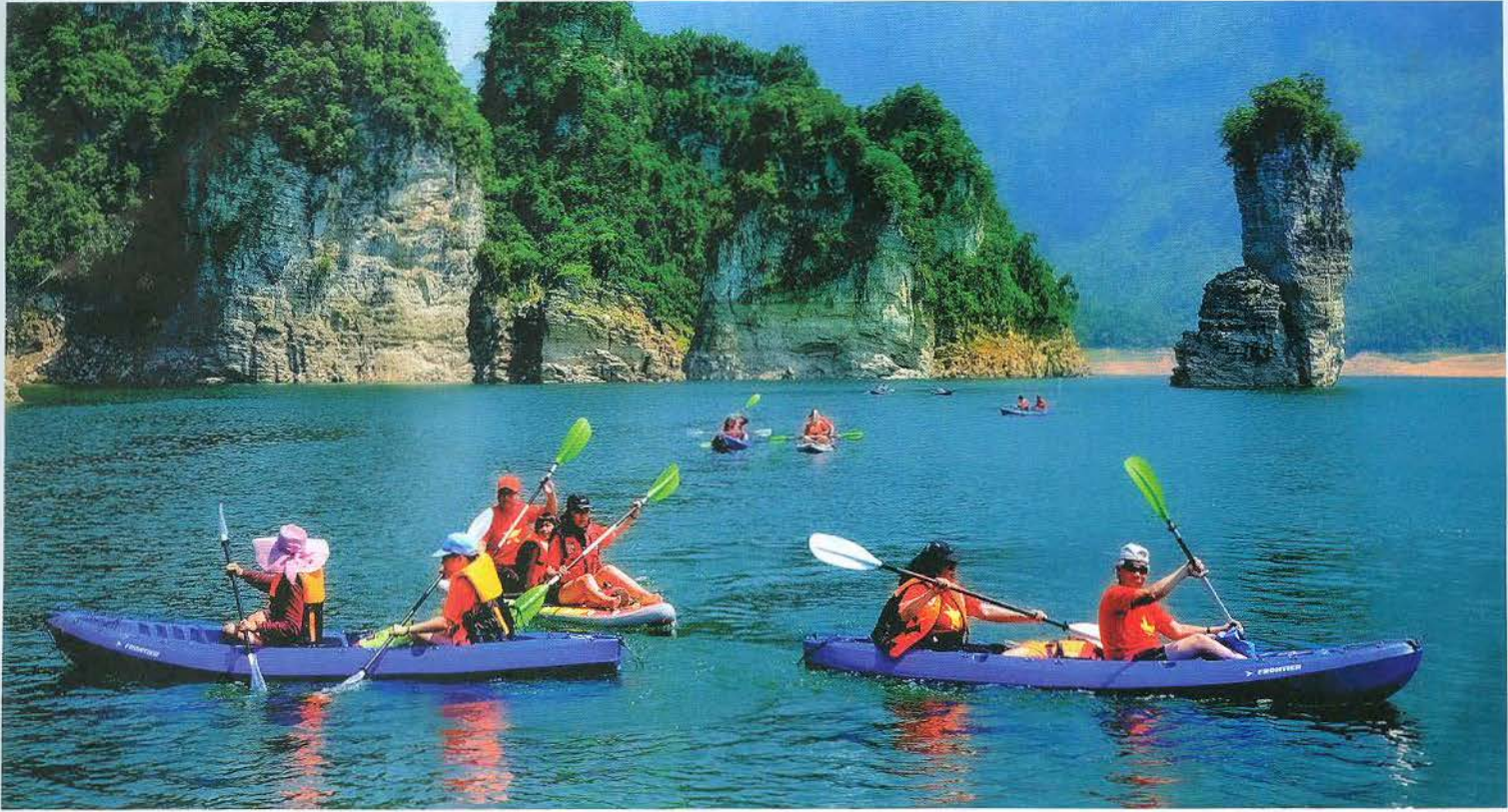
Nghiên cứu thị trường du lịch nội địa căn cơ, có hệ thống hơn nhằm có đủ thông tin về nhu cầu, tâm lý và thói quen tiêu dùng của du khách, phân đoạn thị trường theo mục đích du lịch và khả năng thanh toán; chú trọng khách nghỉ dưỡng, vui chơi giải trí, nghỉ cuối tuần, mua sắm.

Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch: Phát triển hệ thống sản phẩm du lịch đậm nét vùng miền, phù hợp thị trường, đảm bảo an toàn; phát triển đủ sản phẩm cho các loại hình du lịch có thể mạnh như văn hóa và sinh thái ở nơi có lợi thế, nhất là biển, đảo, đô thị và nông thôn. Tạo dựng các liên kết phát triển sản phẩm theo ngành nghề, theo tổ chức quản lý, theo chuỗi sản phẩm; liên kết dọc, liên kết theo hành lang, theo chuyên đề; liên kết khu vực gắn với các hành lang kinh tế; liên kết hàng không, đường sắt, đường biển, đường sông tạo sản phẩm đa dạng... Số hóa và phát triển du lịch đêm lành mạnh phục vụ du khách nội địa.

Tăng cường xây dựng, quản lý và phát triển thương hiệu du lịch: Cần tập trung xây dựng và phát triển thương hiệu du lịch Việt Nam, thương hiệu du lịch các vùng, điểm đến, thương hiệu doanh nghiệp du lịch, thương hiệu sản phẩm du lịch để tạo ra hình ảnh, thông điệp bền vững trong nhân dân. Mở rộng công nhận thương hiệu hàng hóa, hàng lưu niệm, dịch vụ liên quan gắn với hệ thống thương hiệu du lịch.

Phát triển hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch: Đầu tư phát triển các loại hình cơ sở lưu trú phù hợp nhu cầu đa dạng của khách du lịch nội địa; các khu du lịch, điểm du lịch quốc gia và địa phương; một số trung tâm du lịch dịch vụ chất lượng cao ở đô thị; đảm bảo hệ thống cơ sở lưu trú đủ tiện nghi, phòng họp, phòng

Du lịch nội địa là loại hình du lịch mà hành trình tour có điểm xuất phát và điểm đến cùng trong lãnh thổ một quốc gia. Khoản 2 điều 10 Luật Du lịch của Việt Nam (2017) xác định: “Khách du lịch nội địa là công dân Việt Nam, người nước ngoài cư trú ở Việt Nam đi du lịch trong lãnh thổ Việt Nam”.

Chèo thuyền kayak ngắm non nước Lâm Bình, Tuyên Quang. Ảnh: Hà Thế Đò

tiệc, phục vụ ăn uống, chăm sóc sức khỏe, sắc đẹp và các dịch vụ khác...
Đổi mới phong cách phục vụ và áp dụng công nghệ phục vụ.

Chú trọng phát triển nguồn nhân lực du lịch: Phát triển nguồn nhân lực du lịch đáp ứng nhu cầu phát triển du lịch nội địa từng thời kỳ, từng vùng, miền trong cả nước; từng bước thực hiện chuẩn hóa nhân lực du lịch. Đảm bảo nguồn nhân lực du lịch đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng và hợp lý về cơ cấu ngành nghề, độ tuổi và trình độ để nâng cao tính chuyên nghiệp.

Đẩy mạnh xúc tiến quảng bá du lịch nội địa trên các nền tảng số: Huy động các nguồn lực và tổ chức liên kết xúc tiến quảng bá du lịch nội địa, tăng cường hợp tác, liên kết giữa các thành phần kinh tế, giữa cơ quan quản lý nhà nước với doanh nghiệp, hiệp hội nghề nghiệp. Gắn xúc tiến du lịch nội địa với xúc tiến thương mại, đầu tư. Ứng dụng công nghệ cao cho xúc tiến quảng bá; phát huy công nghệ thông tin, truyền thông và phối hợp tốt với đối tác quốc tế trong xúc tiến du lịch nội địa.

Huy động mọi nguồn lực để đầu tư phát triển du lịch nội địa: Nhà nước cần tiếp tục hỗ trợ đầu tư phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng du lịch, thu hút đầu tư kết cấu hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch. Khuyến khích các thành phần kinh tế đầu tư phát triển nguồn nhân lực du lịch; phát triển cơ sở giáo dục du lịch các cấp; đầu tư xây dựng các tiêu chuẩn nghề nghiệp và đào tạo theo chuẩn; đầu tư nâng cao chất lượng giáo viên, đào tạo nhân lực bậc cao, nhân lực quản lý.

Tích cực chủ động hợp tác quốc tế về du lịch: Phát huy các vận hội từ hợp tác quốc tế để huy động nguồn lực bằng vốn, kinh nghiệm và công nghệ

cho phát triển du lịch nội địa. Đẩy nhanh chuyển giao công nghệ tiên tiến từ nước ngoài thông qua liên doanh, liên kết; thu hút nguồn chất xám, tri thức, kinh nghiệm người Việt Nam ở nước ngoài cho phát triển du lịch nói chung, trong đó có du lịch nội địa.

Tăng cường quản lý nhà nước về du lịch nội địa: Tăng cường năng lực quản lý nhà nước; phát huy và đổi mới vai trò của Ban Chỉ đạo phát triển du lịch ở trung ương và địa phương, của hiệp hội nghề nghiệp du lịch nhằm nâng cao hiệu lực quản lý và phối hợp liên ngành, liên vùng. Tăng cường xây dựng hệ thống tiêu chuẩn ngành làm cơ sở kiểm soát việc tổ chức khai thác và kinh doanh du lịch, trong đó có du lịch nội địa. Thống nhất quản lý, bảo hộ, tôn vinh hệ thống chứng chỉ về chất lượng du lịch; tăng cường kiểm tra, giám sát chất lượng hoạt động du lịch nội địa; hình thành các tổ chức giám sát chất lượng với vai trò tích cực của hiệp hội, tổ chức, doanh nghiệp du lịch và liên quan. Chính quyền địa phương chú trọng đảm bảo nếp văn minh, vệ sinh, an ninh, an toàn và giao lưu xã hội góp phần đảm bảo chất lượng hoạt động du lịch. Có chính sách kích cầu du lịch nội địa bằng việc điều chỉnh chế độ làm việc và nghỉ ngơi (nghỉ lễ, nghỉ phép, nghỉ hè, nghỉ đông...).

Huy động và sử dụng hiệu quả nguồn lực khoa học và công nghệ: Huy động và sử dụng tốt các nguồn lực tri thức khoa học công nghệ, lao động sáng tạo của các thành phần xã hội, cộng đồng người Việt ở nước ngoài; tăng cường nghiên cứu ứng dụng khoa học công nghệ trong du lịch nội địa, đặc biệt coi trọng ứng dụng công nghệ cao, công nghệ sạch, công nghệ mới. ■